

Sygn. akt IV U 181/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 czerwca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Kazimierz Kostrzewa

Protokolant: protokolant sądowy Marta Bartusiak

po rozpoznaniu w dniu 12 czerwca 2015 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania M. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 23 grudnia 2014 roku nr (...)

w sprawie M. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o świadczenie przedemerytalne

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 181/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 12 czerwca 2015 r.

Decyzją z dnia 23 grudnia 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił M. M. przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. Nr.120, poz. 1252). W uzasadnieniu decyzji wskazano, iż odwołująca nie spełnia warunków do przyznania tego świadczenia tj. nie udowodniła 20-letniego okres składkowy i nieskładkowy, utraciła prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, którą pobierała nieprzerwanie przez okres co najmniej 5 lat, ale nie zarejestrowała się w powiatowym urzędzie pracy w ciągu 30 dni od dnia ustania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, a ponadto nie jest osobą bezrobotną. W związku z powyższym organ rentowy odmówił prawa do świadczenia przedemerytalnego.

M. M. wniosła odwołanie, w którym domagała się zmiany decyzji i przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego. Uzasadniając swe stanowisko wskazała, iż posiada 20 letni okres pracy do doliczeniu zatrudnienia w rolnictwie, a po ustaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy zarejestrowała się jako bezrobotna w ciągu 30 dni od otrzymania decyzji organu rentowego o odmowie przyznania prawa do renty. Po zakończeniu okresu pobierania zasiłku dla bezrobotnych podjęła pracę interwencyjną, którą będzie wykonywać do dnia 04.02.2015 r. Domagała się przywrócenia terminu do złożenia wniosku o świadczenie przedemerytalne. W kolejnych pismach podtrzymała swoje stanowisko, podkreślając, że z uwagi na brak prawniczego wykształcenia uchybiła terminowi do wystąpienia z wnioskiem o świadczenie przedemerytalne po ustaniu 6-miesięcznego okresu pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o oddalenie odwołania powołując argumenty zawarte w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. M. urodzona w dniu (...) w dniu(...). ukończyła 55 lat. W okresie od 18.05.1993 r. do 31.05.2012 r. pobierała nieprzerwanie rentę z tytułu niezdolności do pracy. W dniu 31.03.2010 r. odwołująca wniosła o ponowne przyznanie prawa do renty. Organ rentowy decyzją z dnia 03.08.2012 r. odmówił jej prawa do renty. Sąd Okręgowy w Tarnowie wyrokiem z dnia 13 września 2013 r. sygn. akt IV U 1048/12 oddalił odwołanie M. M. od tej decyzji. Wyrok ten stał się prawomocny z dniem 13.11.2013 r.

/okoliczności bezsporne/

Odwołująca była zarejestrowana jako bezrobotna w Powiatowym Urzędzie Pracy w okresie od 27.08.2012 r. do 03.02.2014 r. i w okresie od 04.09.2012 r. do 03.03.2013 r. pobierała zasiłek. Pozostaje w zatrudnieniu od 04.02.2014 r. do 04.02.2015 r. na podstawie umowy o pracę zawartej w ramach prac interwencyjnych zaproponowanych przez Powiatowy Urząd Pracy. W dniu 02.12.2014 r. odwołująca złożyła wniosek o świadczenie przedemerytalne. Odwołująca nie przystąpiła do otwartego funduszu emerytalnego. legitymuje się okresem składkowym, nieskładkowym i uzupełniającym z tytułu pracy w gospodarstwie rolnym w okresie od (...) r. do 01.08.1977 r. w wymiarze 20 lat.

Dowód: wniosek z 02.12.2014 r. – akta rentowe czIII,

zaświadczenie PUP z 19.11.2014 r. i z 02.12.2014 r. - akta rentowe czIII,

pismo ZUS z dnia 20.05.2015 r. -k. 23 as,

umowa o pracę z dnia 04.02.2014 r. - akta rentowe czIII,

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów zalegających w aktach ZUS. Dokumenty nie budzą wątpliwości Sądu co do ich autentyczności i nie były również kwestionowane przez same strony. Zostały one sporządzone przez upoważnione do tego organy, w trybie przewidzianym w odrębnych przepisach. Odzwierciedlają one w pełni stan faktyczny, który w zasadzie nie jest sporny.

Sąd rozważył co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zasady nabywania prawa i wypłaty świadczeń przedemerytalnych regulują przepisy ustawy z 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U z 2004 r., nr 120, poz. 1252), która weszła w życie w dniu 1 czerwca 2004 r., w zakresie zaś warunków nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego, kwoty świadczenia, ustalenia prawa do świadczenia oraz zasad jego wypłaty, z dniem 1 sierpnia 2004 r.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt. 4 w/w. ustawy prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która: zarejestrowała się we właściwym powiatowym urzędzie pracy w ciągu 30 dni od dnia ustania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, pobieranej nieprzerwanie przez okres co najmniej 5 lat, i do dnia, w którym ustало prawo do renty, ukończyła co najmniej 55 lat - kobieta i osiągnęła okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet.

2. Za okres uprawniający do emerytury, o którym mowa w ust. 1, uważa się okres ustalony zgodnie z przepisami art. 5-9, art. 10 ust. 1 oraz art. 11 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, Nr 64, poz. 593 i Nr 99, poz. 1001), zwanej dalej "ustawą o emeryturach i rentach z FUS".

3. Ś. przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ust. 1 po upływie co najmniej 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki:

1) nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna;

2) w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych;

3) złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

M. M. wiek 55 lat ukończyła przed ustaniem prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, którą pobierała w okresie od 18.05.1993 r. do dnia 30.04.2012 r. Organ rentowy w trakcie procesu przyznał także że odwołująca legitymuje się okresem składkowym, nieskładkowym i uzupełniającym z tytułu pracy w gospodarstwie rolnym w okresie od (...) r. do 01.08.1977 r. w wymiarze 20 lat. Zdaniem Sądu odwołująca dotrzymała także warunku zarejestrowania się we właściwym powiatowym urzędzie pracy w ciągu 30 dni od dnia ustania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Odwołująca po ustaniu prawa do renty wystąpiła z kolejnym wnioskiem o świadczenie rentowe w dniu 31.03.2010 r. Organ rentowy decyzją z dnia 03.08.2012 r. odmówił jej prawa do renty. Sąd Okręgowy w Tarnowie wyrokiem z dnia 13 września 2013 r. sygn. akt IV U 1048/12 oddalił odwołanie M. M. od tej decyzji. Wyrok ten stał się prawomocny z dniem 13.11.2013 r. Odwołująca tym samym zarejestrowała się w ciągu 30 dni od momentu, kiedy otrzymała decyzję o odmowie przedłużenia prawa do renty, ponieważ uczyniła to w dniu 27.08.2012 r. Stanowisko to potwierdza także pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23.09.2014 r. II UK 562/13 (LEX 1541255). Zgodnie z tym poglądem „pojęcie ustania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, którym posługuje się ustawa z 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jest trudne do zidentyfikowania. Cecha ta jest szczególnie widoczna, gdy kończy się okres, na który przyznano prawo do renty, a ubezpieczony występuje z nowym wnioskiem o potwierdzenie jego prawa na dalszy okres. W tym wypadku nie jest klarowna relacja zachodząca między przepisem art. 100 ust. 1 w związku z art. 129 ust. 1 u.e.r.f.u.s. a przepisem art. 102 ust. 1 ustawy. W sytuacji, gdy ubezpieczony jest nadal niezdolny do pracy, rozsądne jest zapatrywanie, że prawo do świadczenia nie ustaje (warunkiem jego realizacji jest jednak złożenie stosowanego wniosku). Oznacza to, że reguła wyrażana w art. 102 ust. 1 u.e.r.f.u.s. ma zastosowanie wyłącznie do sytuacji, gdy z upływem okresu na jaki przyznano prawo do renty ubezpieczony faktycznie nie jest niezdolny do pracy (ustanie uprawnienia in abstracto) albo nie wystąpił o świadczenie na dalszy okres (ustanie prawa in concreto). Racjonalna wykładnia, użytego w art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy z 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych pojęcia "dzień ustania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy", skłania do powiązania tej przesłanki z ustalonym w ustawie emerytalnej porządkiem dochodzenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Oznacza to, że w sytuacji, gdy ubezpieczony nie wystąpi o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres, dzień ustania prawa do renty jest tożsamy z upływem okresu na jaki przyznano to świadczenie (art. 102 ust. 1 u.e.r.f.u.s.). Jeżeli natomiast wnioskodawca uruchomi tryb zmierzający do przyznania świadczenia na dalszy okres, to dzień ustania prawa do renty nie nastąpi - będzie tak w sytuacji wydania pozytywnej decyzji rentowej - albo będzie nim data uprawomocnienia się negatywnej decyzji organu rentowego w przedmiocie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Perspektywę tą uwiarygadniają językowo-funkcjonalne dyrektywy wykładni tekstu prawnego”. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 lipca 2012 r. II UK 323/11 wskazał, iż utrata źródła zarobkowania w wieku zbliżonym do emerytalnego nie jest wystarczającą przesłanką prawa do świadczenia przedemerytalnego. (M.P.Pr. 2012/11/606-607). Wyjaśniając pojęcie "dzień ustania prawa do renty" [art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych], należy dodać, że jest to pierwszy dzień miesiąca przypadającego po miesiącu, do którego przysługiwała renta okresowa. Może to być także inny dzień, wskazany w decyzji ZUS, szczególnie w tych przypadkach, w których prawo do renty nie ustało z powodu upływu okresu, na jaki renta była przyznana, ale z innych przyczyn i powodów. [...] (tak Tworkowska Małgorzata Świadczenia przedemerytalne - warunki i tryb postępowania. Teza nr 1 Pr.Pracy.2005.7-8.34 nr LEX 49034/1).

Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 16 października 2013 r. III AUa 1055/13 stwierdził, że świadczenie przedemerytalne jest należnością wyjątkową w systemie ubezpieczeń społecznych. Jego funkcja ma charakter socjalny. Wyznaczana jest przez trudności w znalezieniu pracy (zatrudnienia) przez osobę, która znajduje się w wieku poprzedzającym nabycie prawa do emerytury. W tym kontekście należy postrzegać warunek posiadania relatywnie wysokiego okresu składkowego i nieskładkowego, a także konieczność pobierania przed nabyciem prawa zasiłku dla bezrobotnych. Oznacza to, że po pierwsze, przepisy regulujące prawo do świadczenia przedemerytalnego nie mogą być interpretowane w sposób rozszerzający, a po drugie, że uprawnienie to warunkowane jest zachowaniem sekwencji czasowej. Analiza przepisów pozwala na stwierdzenie, że droga do nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego ma charakter trzyetapowy. Po pierwsze, na dzień rozwiązania stosunku pracy (z przyczyn dotyczących zakładu pracy) ubezpieczona (kobieta) powinna ukończyć 55 lat i posiadać okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 30 lat (art. 2 ust 1 pkt 2 ustawy z 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych). Po drugie, świadczenie przedemerytalne przysługuje dopiero po upływie co najmniej 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych. Po trzecie, ustawodawca stwierdził, że po wskazanym okresie wyczekiwania, ubezpieczony powinien nadal być zarejestrowany jako bezrobotny i złożyć wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych (art. 2 ust. 3 ustawy). Wskazane warunki muszą zostać spełnione kumulatywnie. Oznacza to, że niezachowanie jednego z nich niweczy prawo do świadczenia przedemerytalnego. Szczególnie istotne jest przy tym zachowanie sekwencji zdarzeń. (LEX nr 1386062).

Biorąc pod uwagę naprowadzone okoliczności, Sąd uznał, że mimo to brak podstaw do uwzględnienia odwołania, ponieważ co nie ulega wątpliwości odwołująca w momencie zgłaszania wniosku o świadczenie przedemerytalne nie miała statusu osoby bezrobotnej. Odwołująca była zarejestrowana jako bezrobotna w Powiatowym Urzędzie Pracy w okresie od 27.08.2012 r. do 03.02.2014 r., natomiast wniosek o świadczenie przedemerytalne złożyła w dniu 02.12.2014 r. W momencie składania wniosku odwołująca pozostawała w zatrudnieniu na podstawie umowy o pracę zawartej na czas określony od 04.02.2014 r. do 04.02.2015 r. w ramach prac interwencyjnych zaproponowanych przez Powiatowy Urząd Pracy. Skoro tak - to odwołująca nie spełnia wszystkich niezbędnych warunków, które muszą wystąpić łącznie i to w odpowiednim porządku chronologicznym dla uzyskania prawa do świadczenia przedemerytalnego, o których mowa w art. 2 ust. 1 i 3 powołanej ustawy. Brzmienie art. 2 ust. 3 pkt. 1 powołanej ustawy jest jednoznaczne i musi być stosowane zgodnie z literalnym brzmieniem przepisu. Brak podstaw do przywrócenia terminu do złożenia wniosku o świadczenie przedemerytalne. To od odwołującej zależało kiedy wystąpi z wnioskiem i nie ma możliwości obecnie przywrócenia terminu do złożenia wniosku o świadczenie przedemerytalne.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w swoich działaniach musi kierować się literą prawa. Prawo ubezpieczeń społecznych musi być interpretowane ściśle.

Dlatego też mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd działając na mocy wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴§1 k.p.c., oddalił odwołanie M. M. od decyzji z dnia 23 grudnia 2014 r.